

ARMÁDA SPÁSY

TISKOVÁ ZPRÁVA

oblastní ředitelství Armády spásy, Palackého 25, 702 00 Ostrava – Přívoz, | www.armadaspasy.cz

Armáda spásy už rok a půl velmi úspěšně provozuje svou první Ordinaci praktického lékaře pro lidi bez domova v Ostravě

Ostrava, 24. července 2019. V lednu 2018 otevřela Armáda spásy v Ostravě svoji první Ordinaci praktického lékaře pro lidi bez domova. Kromě provozování vlastní ordinace vykonává lékařka se zdravotním bratrem i lékařskou práci v terénu a dochází i do specializovaných pobytových zařízení – Domovů Přístav pro lidi bez domova.

Od 2. 1. 2018 bylo u nás ošetřeno 1132 různých pacientů, cca 980 z nich odpovídá cílové skupině ordinace a je registrováno. Počet ošetření v naší ordinaci od zahájení provozu je 3750, počet návštěv mimo (v terénu a v Domovech Přístav) je 1100. „Provoz jsme zahájili ve složení lékařka a zdravotní bratr. Dnes je náš tým tvořen dvěma lékaři a dvěma sestrami. Ordinance je v provozu každý všední den, jedenkrát týdně poskytujeme návštěvní službu v Domovech Přístav, jedenkrát týdně pacientům v terénu,“ shrnuje provoz MUDr. Andrea Pekárková, důstojnice a lékařka Armády spásy.

Nejčastější důvody návštěvy Ordinace pro chudé

V prvních měsících provozu přicházeli do naší ordinace nejčastěji pacienti s potřebou zaregistrovat se u praktického lékaře, měli zájem absolvovat preventivní prohlídku. V posledních měsících přicházejí nejčastěji pacienti s akutními zdravotními problémy nebo s žádostí o vystavení lékařského posudku, potvrzení, atd. „Lidé bez domova k nám do ordinace často přicházejí také na doporučení sociálního pracovníka nebo přímo v doprovodu terénního pracovníka. Mezi časté akutní zdravotní potíže, se kterými k nám pacienti přicházejí, patří záněty horních a dolních cest dýchacích, onemocnění kůže včetně parazitárních onemocnění, akutní nebo chronické rány různého původu – omrzliny, popáleniny, tržné rány. Další časté diagnózy jsou vysoký krevní tlak, chudokrevnost, nádorová onemocnění v pokročilém stadiu, epilepsie, neuropatie. Zabýváme se též problematikou závislosti na návykových látkách, motivujeme pacienty k léčbě závislosti a pomáháme se zajištěním ústavní nebo ambulantní léčby. Setkáváme se i s dalšími psychiatrickými diagnózami, u starších pacientů dominují demence smíšeného původu. Problém je také ve výživě. Obecně mezi lidmi bez domova převažují podvyživení jedinci – často se setkáváme s pacienty z ulice, jejichž BMI je 15-18, mají pokles celkové bílkoviny a jsou chudokrevní,“ vysvětluje doktorka Pekárková.

Kromě toho MUDr. Andrea Pekárková vystavuje pacientům z řad lidí bez domova i lékařské posudky (např. prohlídky na ubytování, vstupní prohlídky, prohlídky na řidičský průkaz, zdravotní průkazy,

atd.). Za vystavení posudku člověk bez domova nemusí platit, čímž jim chce Armáda spásy pomáhat řešit jejich sociální situaci. U pacientů bez domova v seniorském věku klademe důraz na řešení sociální situace, spolupracujeme na vyplnění žádosti do Domovů Přístav.

Armáda spásy v rámci lékařské péče o lidi bez domova spolupracuje i s dalšími organizacemi poskytujícími služby pro lidi bez domova, propuštěné vězně, romské menšiny a s pracovníky městských částí.

Nový krok do života

Jedním z cílů provozování lékařské péče o lidi bez domova je i motivace těchto lidí k lepšímu životu a cestě z bezdomovectví. „Lidé bez domova většinou nemají důvod starat se o své zdraví, mnoho z nich už nemá chuť žít. V ordinaci se jim proto snažíme vytvořit prostředí, kde se lidé bez domova cítí přijatí. Snažíme se s nimi vytvořit vztah, ukázat jim, že je tu někdo, komu na nich záleží,“ pomáhá nám nahlédnout do duše člověka bez domova MUDr. Andrea Pekárková a prozrazuje i pěkné výsledky jejich práce: „Někteří vážně nemocní pacienti se rozhodli nechat podrobně vyšetřit a léčit se právě na základě našeho vztahu. Vždy se snažíme, aby naše péče měla smysl, proto zejména u osob bez domova s poklesem schopností postarat se o sebe dbáme na to, aby se léky námi předepsané dostaly jim přímo do ruky. Pokud je pacient jen trochu schopný dojít do lékárny, dostane od nás recept na lék bez doplatku - pokud takový není, proplatíme mu účet za doplatek. Pokud není schopen lék vyzvednout, zajistíme vyzvednutí léku v naší lékárně a následně předáme pacientovi.

V ordinaci také distribuujeme zubní kartáčky a pasty, tím se snažíme zlepšit hygienický stav dutiny ústní - chrup ve špatném stavu je totiž velkou sociální bariérou. Rádi bychom měli k dispozici finanční fond, ze kterého budeme schopni hradit zubní ošetření lidem, kteří se snaží o zapojení do společnosti.“

Náročné financování provozu Ordinance pro lidi bez domova

Ordinance praktického lékaře pro lidi bez domova v Ostravě má smlouvy se zdravotními pojišťovnami, částečně je tedy péče hrazena ze zdravotního pojištění kapitační platbou. „Dosud ale nejsou náklady plně pokryty (z důvodu potřeby více času lékaře na pacienty, náklady na materiál na ošetření ran, nepojištěných pacientů - za ně musíme i další péči mimo ordinaci hradit). Měsíční náklady se pohybují okolo 200 000,- Kč,“ říká MUDr. Andrea Pekárková.

Kromě lékařské péče v ordinaci a terénu zajišťuje tým pod vedením MUDr. Pekárkové i péči v Domovech Přístav. Jedná se o poskytování sociální služby domov se zvláštním režimem osobám bez domova, jejichž zdravotní a sociální stav vyžaduje péči druhé osoby. „Péči o tyto klienty jsme převzali proto, že jsou to původně lidé bez domova a my víme, jak s touto skupinou jednat. Například pacienty v Přístavech, kteří jsou na sklonku života a nemají žádné příbuzné, nezatěžujeme zbytečnými vyšetřeními, spíše se snažíme o zlepšení kvality jejich života. Na tom pracujeme společně s týmem zdravotních sester, pečovatelek a sociálních pracovníků. Domovy Přístav nám také vycházejí vstříc, když po-

třebujeme pacienta seniora z Ordinace (z terénu, denního centra, ubytovny) umístit v tomto zařízení," dodává doktorka Pekárková.

Strategie a vize Armády spásy v lékařské péči o lidi bez domova

„Soustavně pracujeme na rozšiřování služeb Přístavů - věříme, že služba pro lidi bez domova v seniorském věku či s těžkou závislostí na péči druhé osoby má být zajištěna v každém kraji. Dalším naším zájmem je rozšíření pomoci lidem se závislostmi na alkoholu či jiných návykových látkách. O těchto službách jednáme rovněž v několika městech," prozrazuje strategické plány Bc. Tomáš Surovka, oblastní ředitel Armády spásy pro Moravskoslezský kraj a pokračuje: „téma zdraví a lidí bez domova chceme nejen v tomto roce akcentovat. I proto jsme iniciovali spuštění nového projektu Ministerstva zdravotnictví na vznik a podporu šesti ordinací praktických lékařů v šesti největších městech v ČR. Usilujeme o to, aby se ve výčtu služeb v novele zákona o sociálních službách objevila právě služba Přístavu jako chybějící typ služby. Pro zachování zdraví je i dle našich výzkumů jednoznačně důležitou prevencí dostupné bydlení pro každého občana v ČR. Proto Armáda spásy dlouhodobě podporuje vznik zákona o sociálním bydlení, jakkoli jej současná vláda nevidí jako prioritu.

O nezbytnosti zdravotní péče pro lidi bez domova hovoří i Jiří Navrátil, náměstek hejtmana pro oblast sociální za Moravskoslezský kraj: „Ordinací pro chudé zaplnila Armáda spásy dlouho identifikovanou mezeru. Zajistit základní péči lékaře například pro lidi žijící dlouhodobě na ulici byl vždy velký problém, který Armáda spásy efektivně vyřešila. Moravskoslezský kraj je hrdý, že mohl stát u vzniku této stále zcela ojedinělé aktivity v České republice a doufáme, že se obdobné služby podaří dále rozšířit.“

Rok a půl spolupráci hodnotí také ředitelka Domovů Přístav Mgr. Jana Plačková: „Za Domovy Přístav si velmi považujeme spolupráci s Ordinací pro chudé. Pečuje o 148 našich uživatelů již celý rok. Zvýšením četností návštěv lékařky v domovech se podchytily zdravotní potíže uživatelů, zavedla se dříve opomíjená léčebná rehabilitace. Zaměstnanci ordinace pečují o naše uživatele bez předsudků, které mnohdy zažívají v jiných zdravotnických zařízeních. Díky kvalitě indikované péče, pravidelnému léčebnému režimu, plnohodnotné stravě a střeše nad hlavou se zdravotní stav mnohdy podaří stabilizovat i na několik let.“

Provoz Ordinace pro lidi bez domova z pohledu Magistrátu města Ostravy

„Zprovozněním Ordinace pro chudé v lednu 2018 zajistila Armáda spásy dostupnou zdravotní péči širokému spektru sociálně vyloučených osob na území města - lidem bez přístřeší, žijícím na ulici, v noclehárnách, azylových domech či komerčních ubytovnách. Armáda spásy tak realizací tohoto projektu zareagovala na potřeby těchto lidí, kteří mnohdy nejsou zdravotně pojištěni nebo je zdravotní péče pro ně hůře dostupná než pro většinovou společnost," pochvaluje práci Armády spásy Mgr. Jaroslava Rovňáková, vedoucí Odboru sociálních věcí Magistrátu města Ostravy a pokračuje: „Tento společný počín města a Armády spásy významně ovlivňuje řadu aspektů života lidí bez domova – preventivně působí proti šíření infekčních chorob, daří se snižovat nemocnost a zlepšovat zdravotní stav

těchto osob. Pozitivně vnímáme také rozšíření terénního zdravotního týmu Armády spásy, který zajišťuje návštěvní zdravotnickou službu lidem bez domova přímo v terénu. Na financování tohoto ojedinělého projektu s celkovými provozními náklady ve výši 1 908 133 Kč se město Ostrava podílelo již v roce 2017, kdy poskytlo ze svého rozpočtu finanční prostředky na vybavení ordinace ve výši 500 tis. Kč, v roce 2018 částkou 250 tis. Kč na zajištění jejího provozu. S finanční podporou města počítáme i v roce 2019.“

Příběh člověka, který nebyl 30 let u lékaře...

„Máme mnoho zajímavých příběhů lidí, jejichž stav se velmi zlepšil poté, co jsme jim věnovali komplexní zdravotně sociální péči. Někdy jsme začínali v terénu, (tam kde jsou různé provizorní přístřešky...), a někdy klienti přišli do Ordinace. Mnohým z nich jsme následně zprostředkovali bydlení v Domově Přístav, kde jim prospěl pravidelný režim, strava, i sociální kontakty,“ uzavírá MUDr. Andrea Pekárková a dělí se s námi o příběh jednoho svého pacienta:

„Pan Josef k nám přišel začátkem léta r. 2018 s poruchou chůze a poruchou jemné motoriky rukou. Předtím nebyl 30 let u lékaře. Pacienta jsme podrobně vyšetřili a po vyloučení běžných diagnóz odeslali na neurologii, tam mu bylo postupně zjištěno závažné neurologické onemocnění s výhledem dalšího zhoršování stavu v budoucnu. Pan Josef t.č. přespával na noclehárně a přes den pobýval venku a na denním centru. S blížící se zimou mu začaly síly rychle ubývat, společně jsme podali žádost do Domova Přístav, kde byl pan Josef krátce na to ubytován. Zde má zajištěnou pravidelnou stravu, rehabilitaci, dostává potřebné léky a pravidelně jezdí na kontroly na neurologii. Celkově je nyní přes nepříznivou diagnózu spokojený.“

KONTAKTY:

Přemysl Kramerius, Major

Tiskový mluvčí Armády spásy

Petržilkova 2565/23 , 158 00 Praha 5

T: +420 734 851 693

E: premysl.kramerius@czh.salvationarmy.org

Bc. Tomáš Surovka

Oblastní ředitel Armády spásy v MS-kraji

Palackého 25, Ostrava – Přívoz

E: tomas_surovka@armadaspasy.cz

T: +420 737 215 420

O Armádě spásy:

Cílem Armády spásy v ČR je fyzická, sociální, morální a duchovní podpora lidí všech věkových kategorií, a to na křesťanských principech. Cílovou skupinou Armády spásy jsou všichni ti, kteří se ocitli v obtížné životní situaci, ale také ti, kteří hledají jakoukoliv duchovní pomoc či oporu. Armáda spásy provozuje sociální zařízení a komunitní centra, ve kterých poskytuje více než 60 druhů sociálních služeb. Každý den jejich služeb využívá více než tisíc znevýhodněných osob. V Moravskoslezském kraji působí v Ostravě, Havířově, Opavě, Krnově, Frýdku – Místku, Kopřivnici a Bohumíně.